

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 2023

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՊՈԹՔ (միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, տուր ինձ իմաստութիւն կրթութիւն խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեալս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 44 ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՂԲ

ԵՆ սակայն մեզ մերժեցիր ու խայրառակ ըրիր. մեր բանականներուն կողքին պատերազմելու չելար: Մեր ոտխներուն դիմաց՝ մեզի նահանջել տուիր, մեզ արողներուն ձեռքը կողոպտութի մարներցիր: Ոչխարներու հօտի պէս մեզ անոնց կեր դարձուցիր, եւ մեզ ցրուեցիր հեթանոս ազգերու մէջ: Ձրի ծախեցիր ժողովուրդդ, կարծես անիկա քեզի համար բնաւ արժէք չունենար: Մեր դրացի ազգերուն նախապիւնքի առարկան դարձուցիր մեզ, ծաղր ու ծանակ՝ մեր շուրջ գտնուողներուն: Ազգերուն մէջ առակի նիւթ դարձուցիր մեզ, ժողովուրդներուն՝ քննիծաղի առարկան: Ինքզինքս տեսարար անարգուած կը գգամ, եւ ամօթը կը ծածկէ զիս, երբ կը լսեմ կանչերը նախապողներուն եւ անարգողներուն, եւ դիմացս կը տեսնեմ թշնամիներս ու վրէժխնդիրներս: Այս բոլորը մեր գլխուն եկան, եւ սակայն մենք քեզ չմոռցանք, չդրժեցինք քու ուխտդ, չշեղեցանք մեր հաւատարմութենէն, չդադրեցանք քեզի հնազանդ ըլլալէ: Թէպէտ դուն մեզ խորպակեցիր եւ աւերակ թողուցիր, մահուան սպուերով մեզ ծածկեցիր: Եթէ մոռցած ըլլայինք մեր Աստուծոյ անունը, եւ կամ օտար աստուածներ պաշտած ըլլայինք, Աստուած ինքը պիտի չգիտնար, ինք՝ որ գիտէ սրտերուն գաղտնիքները: Բայց քանի որ մենք հաւատարիմ մնացինք քեզի, մարդիկ ամէն օր մեզ կը սպաննեն, ոչխարի պէս սպանդանոց կը փանին: Արթնցիր, Տէր, ինչո՞ւ կը քնանաս. ել, ամբողջութեամբ մեզ մի մերժեր: Ինչո՞ւ համար մեզի երես կը դարձնես, կը մոռնաս մեր փառապանքը եւ մեր կրած նեղութիւնը: Ահա արդէն հողին հաւասարեցանք, ամբողջովին գեղնին գամուած կը մնանք: Ել, օգնէ մեզի, քու սիրովդ փրկէ մեզ:

ՇԱՐԱԿԱՆ- ԱՊՈԹՔ

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:
Ամենատարբ Երրորդութիւն, սուր աշխարհիս խաղաղութիւն:
Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցեղոց արքայութիւն:
Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւէն ես նեղեղոց:
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՂԲ 44:9-26

Արքայայտուել է երբ որ նախահայրերը պարմեցին Աստուծոյ կարարած գործերուն մասին, խոստովանել է երբ որ միայն Աստուծոյ կարելի է յաղթանակ փանիլ, միայն Աստուծոյ էր որ կրնայ փրկել ու կը փրկէ, կը շարունակէ այս անգամ ներկայացնելու թէ ինչպէս Աստուծոյ զիրենք մերժեց, իրենց կողքին չեղաւ պարերագմի ժամանակ, անոնք նահանջեցին, կողոպուտի մարմուռեցան, հեթանոս ազգերու մէջ ցիրուցան եղան; Դրացի ազգերուն մէջ նախապիւնքի առարկայ եղան:

Այս բոլորը ներկայացնել է այս վիճակներու մէջէն անցնել յետոյ, կու գայ հարց փալու թէ արդեօք ի՞նչ էր պարճառը, արդեօք զԱստուծոյ մոռցա՞ն, իրենց հետ կնքուած ուխտը դրժեցի՞ն; անհաւարարիմ եղա՞ն, անհանգա՞նդ: Արդեօք Աստուծոյ անունը մոռցա՞ն, կամ օտար աստուածներու ետեւէ գացի՞ն: Բայց կը դաւանի ըսելով, եթէ այս բոլորը ըրած ըլլայինք, ապա Աստուծոյ կը գիտնար, որովհետեւ Աստուծոյ համար ծածուկ բան չկայ, ընդհակառակը Աստուծոյ սրտերը քննող Աստուծոյ է եւ ամենագէտ, ամէն ինչ գիտցող ու փեսնող: Բայց հարց կու փայ, ինչո՞ւ արդեօք հաւարարիմ մնալով հանդերձ մաղրիկ ամէն օր կը սպաննեն: Ահա կոչ կուրդէ իր ձայնը լսելի կը դարձնէ Աստուծոյ ըսելով. «Արթնցիր, ինչո՞ւ կը քնանաս, ել, եւ ամբողջութեամբ մի մերժեր մեզ»: Որովհետեւ յաճախ նաեւ արհաւիրքներն ու աղէտները մեր մեղքին արդիւնքն են ու կրնան ըլլալ, բայց այս պարագային կու գայ եւ խոստովանութիւն է որ կ'նէ ըսելով, թէ անոնք հաւարարիմ մնացին, ուրիշ աստուածներու ետեւէ չգացին, որ այդ երեւոյթը մեղքերուն այն գերագոյնն է, անով զԱստուծոյ մոռնալու երեւոյթը: Ուրիշ աստուածներու ետեւէ երթալ եւ Աստուծոյ անունը մոռնալ: Երկրորդ, Աստուծոյ իրենց հետ ուխտ մը կնքեց, այն ուխտը որ կնքած էր Աբրահամին, Իսահակին եւ Յակոբին, այդ ուխտը նաեւ կնքեց համայն մարդկութեան հետ Յիսուս Քրիստոսով: Ուխտ մը որուն բովանդակութիւնը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ Աստուծոյ ժողովուրդը ըլլալու:

Այնպէս մը կը թուի թէ Աստուծոյ կը քնանայ, Աստուծոյ որ կը նիւրիսէ եւ ոչ ալ կը քնանայ, անքուն պահպանն է: Այս արքայայտութիւնը նաեւ մեզ կը յիշեցնէ այն դէպքը երբ առիթով մը Քրիստոս իր աշակերտներուն հետ միասին նաւուն մէջ քնանացած, յանկարծ նաւը ալիքներու կը բռնուի, աշակերտները սարսափահար, կ'արթնցնեն ըսելով, ել, արթնցիր, օգնէ մեզի ահաւասիկ կը կորսուինք: Այսպէս ալ նոյն խնդրանքը կոչը կը ներկայացնէ արթնցիր, ինչո՞ւ համար մեզի երես կը դարձնես: Երես դարձնել կը նշանակէ մերժել, եւ թող որ փեսնէ այն փառապանքն ու կրած նեղութիւնը: Այնպիսի վիճակի մը մէջ են, որ կարծէք ողջ ողջ գերեզման իջած, հողին հաւասար, գերնին գամուած:

Անգամ մը եւս կրկնութեան գնով «Ել, օգնէ մեզի, քու սիրովդ փրկէ մեզ»: Այսինքն՝ այդ փրկութիւնը որ պիտի ցոյց փայ Աստուծոյ ուրիշ բան չէ եթէ ոչ սիրոյ արքայայտութիւն: Այսինքն՝ ուրիշ բանի մը համար պիտի չօգնէ եթէ ոչ սիրոյ համար: Այս արքայայտութիւնը կը յիշեցնէ Քրիստոսի այն խօսքը որ պիտի ըսէ. «Աստուծոյ այնքան սիրեց աշխարհը, որ մինչեւ իսկ Իր միածին Որդին դրկեց, որպէսզի ով որ հաւարար Անոր չկորսուի, հապա յաւիտենական կեանք ունենայ»: Ուրեմն կը նշանակէ, փրկութիւնը ուրիշ բան չէր ու չէ եթէ ոչ սիրոյ արքայայտութիւնը: Եթէ հարց փանք, կամ մարդիկ եթէ մեզի հարց փուին կամ փան, ըսելով, թէ արդեօք Աստուծոյ ինչո՞ւ այս բաները ըրաւ կամ կ'ընէ, պարասխանը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ սիրոյ արդիւնք:

Պ*ահապան ամենայնի Քրիստոս,
աչ էն հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ եւ ի գիշերի,
ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի ճանապարհ,
ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.
եւ ողորմեա՛ էն արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:*